

**BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI
FŐIGAZGATÓSÁG**

A BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓ

³⁵
...../2015. számú

INTÉZKEDÉSE

**A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Kiképzési Szabályzatának
módosításáról**

Budapest, 2015. július¹⁵ -n

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Kiképzési Szabályzatának kiadásáról szóló 85/2014. számú BM OKF főigazgatói intézkedés módosítására kiadom az alábbi

intézkedést

1. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Kiképzési Szabályzatának kiadásáról szóló 85/2014. számú BM OKF főigazgatói intézkedés mellékleteként kiadott Kiképzési Szabályzat (a továbbiakban: Kiképzési Szabályzat) VI. fejezete a melléklet szerint módosul.
2. Hatályát veszti a Kiképzési Szabályzat VI. fejezetének 183 - 211. pontja.
3. Ez az intézkedés a közzétételét követő napon lép hatályba.

Dr. Tollár Tibor tű. vezérőrnagy
mb. főigazgató

Készült: 2 eredeti példányban
Egy példány: 21 lap
Készítette: Kobolák József tű. alez.
Kapja:
1. eredeti példány – Központi Irattár
2. eredeti példány – BM OKF Humán Szolgálat
másolatban – csatolt elosztó szerint

Ellenjegyzem: Dr. Göbög Katlin
2015. 07.13.

VI. FEJEZET

SZAKTERÜLETI GYAKORLATOK RENDSZERE, ÉRTÉKELÉSE, A RÉSZTVEVŐK MINŐSÍTÉSE

VI/A. A szakterületeket érintő közös gyakorlatok

107. A hivatásos katasztrófavédelmi szervek állománya a jogszabályokban és közjogi szervezetszabályozó eszközökben meghatározott feladataik hatékony és biztonságos végrehajtása, valamint az állomány együttműködési képességének a szinten tartása érdekében gyakorlatokat tart.

108. A szakterületeket érintő közös gyakorlatok témáját a BM OKF határozza meg minden év december 15-ig.

109. A gyakorlatok célja:

- a) a teljesítmény és a felkészültség ellenőrzése;
- b) a tervek, eljárásrendek megfelelőségének ellenőrzése;
- c) a valósághű vagy ahhoz közeli körülmények közötti képzés megvalósítása;
- d) az új koncepciók, fejlesztések működőképességének és hatékonyságának ellenőrzése;
- e) a rendelkezésre álló eszközök ellenőrzése, a hiányosságok felmérése;
- f) a szervezetek közötti együttműködési feladatok begyakorlása.

110. Gyakorlatok típusai:

- a) Törzsvezetési gyakorlat

A törzsvezetési gyakorlat célja a veszélyhelyzet kezelési képesség fejlesztése, a rendelkezésre álló erők-eszközök csoportosíthatóságának vizsgálata, valamint a védelmi igazgatási célú infokommunikációs eszközök alkalmazásának gyakoroltatása. A törzsvezetési gyakorlat egy feltételezett esemény alapján, előre kidolgozott forgatókönyv szerint kerül végrehajtásra. A gyakorlat során a döntési jogosultsággal rendelkező vezetők vezetési, irányítási képességének fejlesztése, az állomány tervező, szervező, végrehajtó munkájának gyakoroltatása és az ezzel kapcsolatos ismeretek, valamint a veszélyhelyzeti kommunikációs képesség, működőképesség felmérése, valamint a technikai eszközök állapotának ellenőrzése valósul meg.

Törzsvezetési gyakorlatot országos és területi szinten évente legalább 1-1 alkalommal kell végrehajtani.

- b) Komplex gyakorlat

Célja a veszélyhelyzet kezelési képesség fejlesztése, az erők-eszközök átcsoportosításának gyakoroltatása, az átcsoportosítások valós lehetőségeinek vizsgálata, a feladatok időbeli megvalósíthatóságának vizsgálata, valamint a védelmi igazgatási célú infokommunikációs eszközök alkalmazásának gyakoroltatása. A komplex gyakorlat a katasztrófavédelem egységei, szakterületei közötti együttműködés gyakorlására szervezett foglalkozás.

Komplex gyakorlatot országos és területi szinten évente legalább 2-2 alkalommal kell végrehajtani.

- c) Katasztrófa-felszámolási együttműködési gyakorlat (továbbiakban: együttműködési gyakorlat)

A gyakorlat célja a társszervekkel történő együttműködés begyakorlása, a vezetői döntés támogatását szolgáló, több szervezetet érintő feladatok koordinatív összehangolása.

Katasztrófa-felszámolási együttműködési gyakorlatot országos és területi szinten évente legalább 2-2 alkalommal kell végrehajtani.

- d) Tömeges eseménykezelési gyakorlat

A tömeges eseménykezelési gyakorlatok célja a fő-és műveletirányító ügyeleteken, valamint a HTP-k ügyeletén a rövid idő alatt, nagyszámú beérkező jelzés kezelésének készség szintű elsajátítása. A területi szerveknél félévenként legalább egy gyakorlatot kell tartani. A gyakorlatot a megyei főügyeleti osztályvezető szervezi, és az igazgató-helyettes értékeli. A gyakorlatot a BM OKF Központi Főügyeleti Főosztály által megadott Módszertani Útmutató alapján kell végrehajtani és értékelni. Az értékelést írásban kell végrehajtani, a dokumentálást az oktatási naplóban kell elvégezni.

- e) A hivatásos katasztrófavédelmi szervek értesítési és készenlétbe-helyezési gyakorlata

A végrehajtására vonatkozó külön BM OKF főigazgatói intézkedés szabályozza.

A gyakorlat megvalósításának szintjei:

- a) területi,
- b) regionális,
- c) országos,
- d) nemzetközi szintű gyakorlat.

d.a) EU és NATO terminológia szerinti törzsvezetési gyakorlat - Table Top Exercise (TTX)

Az Európai Unió által finanszírozott, hazánkban is megvalósuló projektek keretében lefolytatott gyakorlatok

d.b) Részleges szimulációs gyakorlat - EU és NATO terminológia szerinti Command Post Exercise (CPX)

A részleges szimulációs gyakorlat célja, hogy a komplex gyakorlatot megelőzően, ahhoz szorosan kapcsolódva egy valós veszélyhelyzet-kezelési eseményre a lehető leghatékonyabban fel lehessen készülni, a különböző döntési jogosultsággal rendelkező irányítási, vezetési szintek munkájának, ismereteinek a gyakorlása, a komplex gyakorlat tervezési folyamatainak szükség szerinti módosítása, javítása.

A komplex gyakorlat tervezési, koordinációs, kommunikációs és együttműködési folyamatainak lehető leghatékonyabb megvalósulása érdekében, az előre kidolgozott forgatókönyv szimulálásával – szükség esetén a valós helyszínen, terepen – végrehajtott gyakorlatot jelenti.

d.c) Komplex gyakorlat - EU és NATO terminológia szerinti Full-Scale Exercise (FSX)

Az Európai Unió által finanszírozott, hazánkban is megvalósuló projektek keretében lefolytatott gyakorlatok.

111. Mentori Munkacsoport (a továbbiakban: Munkacsoport)

- a) Munkacsoportot kell létrehozni a szakterületeket érintő közös gyakorlatok végrehajtásához,
- b) a Munkacsoport vezetőjét a gyakorlatot elrendelő vezető jelöli ki,
- c) a Munkacsoport vezetője a gyakorlat elrendelőjének egyetértésével kijelöli a munkacsoport tagjait a különböző szakterületekről,
- d) a Munkacsoport vezetőjének feladata a gyakorlattal kapcsolatos kidolgozói, koordináló munka megszervezése, a gyakorlat eseményeinek irányítása, valamint a gyakorlat végeztével a szakterületi értékelés elvégzése,
- e) a Munkacsoport feladata a gyakorlat feltételezésének és a gyakorlathoz szükséges dokumentumoknak a kidolgozása, valamint a bevonásra kerülő állomány, esetleges egyéb bevonásra kerülő szerv értesítése,
- f) a gyakorlat értékelése során a Munkacsoport vezetője a bevont állománnyal közösen elkészíti a gyakorló állomány értékelését és a gyakorlat végén szóban értékeli a résztvevők munkáját, majd 10 munkanapon belül írásban a Munkacsoport elkészíti a gyakorlat tapasztalatait és azt felterjeszti a gyakorlatot elrendelő vezető részére.

112. A gyakorlatok dokumentumai

a) Feltételezés

A gyakorlat feltételezése tartalmazza a gyakorolni kívánt esemény leírását, valamint a gyakorló állományt a gyakorlattal kapcsolatosan érintő információkat. Megjelöli a gyakorlat fajtáját, tárgyát, célját, idejét, helyét, oktatási kérdéseit, módszereit a gyakorlatba bevont személyek körét, a gyakorlat általános leírását, a gyakorlatra vonatkozó legfontosabb tudnivalókat az egyes felelős személyek gyakorlat előkészítésével kapcsolatos feladatait, a határidőket, valamint a költségviselés rendjét.

Az elgondolást szövegesen és amennyiben szükséges térképes mellékleten készítik el.

b) Mentori forgatókönyv

A mentori forgatókönyv részletezi a gyakorlat menetét, a munkacsoport által elkészített, feltételezés kibontását és a gyakorlat során végrehajtandó feladatok listáját, a gyakorlat előrehaladtával az események eszkalálódását, azaz a gyakorlat folyamatát.

c) Műveleti Napló

A gyakorlat során annak vezetője által hozott intézkedések a Műveleti Naplóban kerülnek rögzítésre. A Műveleti Naplót úgy kell vezetni, hogy abból egyértelműen azonosítható legyen a kiadott intézkedés vagy keletkezett információ ideje, címezettje, tartalma. A Műveleti Napló biztosítja a gyakorlat, eseménysor későbbi elemzését. A műveleti naplónak formailag meg kell felelni a hatályos belső normákban foglaltaknak. Műveleti naplót kizárólag törzsvezetési gyakorlat során kell készíteni.

d) Híradó terv

Tartalmazza a gyakorlat során alkalmazandó rádiócsoportokat, mobil telefon elérhetőségeket, e-mail címeket, valamint meg kell jelölni a védett infokommunikációs csatornát.

e) Logisztikai terv

Tartalmazza a gyakorlat végrehajtásához szükséges anyagi technikai erőforrások, készletek, elhelyezés, ellátás biztosításnak módozatait, feladatait, azok végrehajtásáért felelős szervezetek felsorolását, költségviselés módját és az elszámolás rendjét (szabályozóktól szükség szerinti eltérésekkel).

113. Felkészítő foglalkozás

A Munkacsoport vezetője felkészítő foglalkozást tart a gyakorlat tervezésében, előkészítésében résztvevő állomány számára.

A felkészítésnek tartalmaznia kell a gyakorlat:

- a) célját,
- b) időpontját, helyszínét,
- c) típusát, módszerét,
- d) vezetőjét és a résztvevők körét,
- e) a feltételezett helyzetet,
- f) logisztikai biztosításának rendjét,
- g) a résztvevő állomány feladatát.

114. Bevonható résztvevők:

- a) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv állománya (központi, területi, helyi szintek);
- b) a védelmi igazgatás szervei (megyei, fővárosi és helyi védelmi bizottságok);
- c) államigazgatási szervek (központi, területi szintek);
- d) médiaszolgáltatók;
- e) üzemeltetők;
- f) önkormányzatok;
- g) civil szervezetek;
- h) egyéb résztvevők (meghívás szerint).

Az országos szintű komplex gyakorlatok, valamint a katasztrófa-felszámolási együttműködési gyakorlatok azokban a megyékben/fővárosban, ahol azokat végrehajtották megyei ellenőrző gyakorlatként is figyelembe vehetők.

115. A gyakorlatok végrehajtásának rendje:

- a) A gyakorlatot kezdeményező katasztrófavédelmi igazgató felelős a Munkacsoport létrehozásáért.
- b) A Munkacsoport vezetője felelős a gyakorlattal kapcsolatos dokumentumok elkészítéséért, valamint a gyakorlat végrehajtásával kapcsolatos feladatok elvégzéséért.
- c) A közös szakterületi gyakorlat elrendelője és a gyakorlatok dokumentumainak jóváhagyója országos szinten a főigazgató, regionális szinten a főigazgató-helyettes, területi szinten pedig a katasztrófavédelmi igazgató.
- d) A gyakorlat tervezése és szervezése során készített okmányokhoz való hozzáférést a résztvevők számára – a szükséges mértékben – biztosítani kell.
- e) A gyakorlat kiterjedésétől függően valamennyi résztvevő szervezet saját feladataira vonatkozóan külön okmányt készít.
- f) A gyakorlat végrehajtását követően összefoglaló értékelő jelentést kell készíteni, melyet fel kell terjeszteni a terv jóváhagyásáért felelős vezetőnek.
- g) Az elmaradt gyakorlatok pótlásáról a gyakorlatot elrendelő előjáró intézkedik.

VI/B. A tűzoltósági szakterület által tartandó gyakorlatok rendszere

116. A hivatásos tűzoltó-parancsnokságok (a továbbiakban: HTP) a mentő-tűzvédelmi feladataik biztonságos és hatékony végrehajtása, valamint az állomány szerelési készségének szinten tartása és fejlesztése érdekében gyakorlatokat szerveznek és hajtanak végre.
117. A gyakorlatok sikeres végrehajtása érdekében a gyakorlatokról éves gyakorlattervet kell készíteni a 6. függelék szerinti tartalommal. A 129. pont e) – g) alpontokban szereplő gyakorlatokhoz a 10. függelékek szerinti gyakorlattervet kell készíteni.
118. A HTP éves gyakorlattervének elkészítéséért a HTP parancsnoka a felelős, a szituációs begyakorló gyakorlat részletes tervét a HTP parancsnoka, a HTP ellenőrző gyakorlat részletes tervét a megyei tűzoltósági főfelügyelő, míg a megyei/fővárosi ellenőrző gyakorlat részletes tervét az igazgató hagyja jóvá.
119. A HTP a 129. pont e) – g) alpontokban szereplő gyakorlatokról készült éves gyakorlattervét minden év december 1-ig köteles írásban felterjeszteni jóváhagyás céljából a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságra.
120. A HTP a jóváhagyott éves gyakorlattervét minden év december 15-ig feltölti a KAP-online rendszerre.
121. A megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok – a 4. függelékben szereplő előlappal – az összesített éves gyakorlatterveiket minden év december 15-ig felterjesztik a BM OKF Tűzoltósági Főosztályra.
122. A BM OKF Tűzoltósági Főosztály a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok által felterjesztett éves gyakorlatterveket összesíti és az 5. függelékben szereplő előlappal jóváhagyás céljából felterjeszti az országos tűzoltósági főfelügyelőnek.
123. Az éves gyakorlatterv tartalmazza a gyakorlat helyét (létesítmény neve, címe), típusát és pontos idejét (naptári nap, óra, perc).
124. A HTP-k a gyakorlatokat érintő változásokról legalább a változást megelőzően három nappal – amennyiben a változásról a gyakorlat tervezett időpontjától számított kevesebb, mint három napon belül szereznek tudomást, azonnal szóban, – majd írásban jelentést tesznek a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok felé. A jelentéssel párhuzamosan a változtatást végrehajtják a KAP-online rendszerre feltöltött adatokon is. A gyakorlatokat érintő változásokról szóló jelentéseket a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság azonnal jelenti az országos tűzoltósági főfelügyelő részére.
125. A gyakorlatok megszervezésért, lebonyolításáért, az állomány részvételéért a munka- és környezetvédelmi előírások betartásáért a gyakorlat vezetője a felelős.

126. A gyakorlatok során a vezetői és a végrehajtó állománynak az elméletben elsajátított ismeretanyagot kell gyakorolnia. A gyakorlatokat úgy kell tervezni és végrehajtani, hogy azok során az állomány megfelelő ismeretet, jártasságot, valamint készséget szerezzen. A gyakorlatok tervezésénél, végrehajtásánál a tűzesetek és műszaki mentések tapasztalatait is hasznosítani kell.

127. A veszélyes anyagok jelenlétében történő beavatkozásokra való felkészülés céljából szervezett gyakorlatokat lehetőség szerint a területileg illetékes a katasztrófavédelmi mobil labor (a továbbiakban: KML) bevonásával kell megszervezni.

128. A gyakorlatok célja:

- a) az elméleti képzésen elsajátított ismeretek begyakoroltatása, kiegészítése;
- b) a szerelési készség fejlesztése;
- c) a kisgépek, speciális műszerek és védőfelszerelések, valamint a különböző járműtechnikák működtetésének, kezelésének gyakorlása;
- d) a működési területen nyilvántartásba vett, Tűzoltási Műszaki Mentési Tervvel (a továbbiakban: TMMT) rendelkező létesítmények dokumentációiban foglaltak megismerése;
- e) a határozott, magabiztos, magas fokon szervezett beavatkozásra való felkészítés;
- f) a tűzeseteknél és műszaki mentéseknél előforduló rendkívüli körülmények közötti (füst, égéstermék, mérgező gőzök-gázok, hősugárzás stb.) feladatellátás szimulálása;
- g) a szervező és irányító parancsnoki állomány gyakorlatszerzése a társszervekkel való együttműködés, közös beavatkozás begyakorlása a magasabb szintű irányítás különböző formáiban.

129. A gyakorlatok fajtái:

- a) vezetési gyakorlat;
- b) szerelési gyakorlat;
- c) tűzoltótechnika kezelői gyakorlat;
- d) helyismereti gyakorlat;
- e) szituációs begyakorló gyakorlat;
- f) ellenőrző gyakorlat;
- g) tűzoltási gyakorlat.

130. Azon gyakorlatok esetében, amelyeken tűzgyújtás is történik, a gyakorlattervet az illetékes környezetvédelmi hatósággal egyeztetni, illetve engedélyeztetni szükséges a hatályos környezetvédelmi jogszabályok alapján.

131. A gyakorlatok végrehajtását a tűzoltósági felügyelő, főfelügyelő folyamatosan ellenőrzi, melynek tényét, valamint az ellenőrzés tapasztalatait dokumentálni kell.

132. A gyakorlatok – amennyiben azok a létesítmény területén történnek – a létesítmény termelését, munkáját csak a szükséges mértékig és ideig akadályozhatják.

133. A gyakorlat rádióforgalma a tűzoltás és műszaki mentés rádióforgalmát nem zavarhatja, nem befolyásolhatja. A gyakorlat befejezése után, illetve a tűzoltási gyakorlat megkezdése előtt, a vízforrások üzemképességéről és az egyéb oltóanyagok elérhetőségéről meg kell győződni.

134. A gyakorlatvezető, vagy a gyakorlat ellenőrzője a gyakorlatot köteles leállítani, ha:

- a) a végrehajtók nem a kapott utasításnak megfelelően avatkoztak be;
- b) a végrehajtók a gyakorlat alkalmával olyan hibát követnek el, amely a valóságos esetben élet-, tűz- vagy robbanásveszélyt okozna;
- c) a gyakorlat végrehajtása közben baleset történt;
- d) a résztvevő erőket káreseményhez (tűzoltás, műszaki mentés) riasztják.

135. A leállított gyakorlatot egy hónapon belül meg kell ismételni. A megismételt gyakorlatot:

- a) amennyiben a HTP szervezte, az igazgatóság tűzoltósági főfelügyelőségéről kijelölt személynek;
- b) amennyiben az igazgatóság szervezte, a BM OKF Országos Tűzoltósági Főfelügyelőségről kijelölt személynek

kell ellenőrizni.

136. A gyakorlat-tervvel nem rendelkező gyakorlatokat a befejezésük után a helyszínen szóban értékelni kell a beosztásoknak megfelelően. A szituációs begyakorló, ellenőrző, valamint magasabb szintű gyakorlatokat a befejezésük után a helyszínen szóban, majd írásban is értékelni kell. A gyakorlat írásos értékelését, megállapításait a gyakorlattervben, valamint a gyakorlat ellenőrző íven is dokumentálni kell.

Az értékelés kiterjed:

- a) a riasztási fokozat(ok) megválasztására;
- b) a vonulásra;
- c) a felderítésre;
- d) a tűzoltásra, műszaki mentésre, szükség szerint annak részfeladataira;
- e) az irányítás szervezésére;
- f) az oltóanyag biztosítására;
- g) a külső és a belső hírforgalomra;
- h) a beosztottak magatartására, aktivitására, szerelési tevékenységére;
- i) beavatkozáshoz kapcsolódó egyéb feladatok végrehajtására;
- j) a baleseti és munkavédelmi előírások betartására;
- k) a kapcsolatos tervek szakszerűségére és hatékonyságára.

A gyakorlat minősítése lehet:

- a) megfelelt;
- b) nem megfelelt.

A nem megfeleltre értékelt gyakorlatot egy hónapon belül meg kell ismételni.

137. Az irányításban feladatot teljesítő vezetők munkáját a gyakorlatot értékelő személyenként értékeli.

138. Az elmaradt helyismereti, szituációs begyakorló és ellenőrző gyakorlatokat az adott évben – ha ez nem lehetséges, a tárgy évet követő negyedévben – pótolni kell.

139. A gyakorlattal kapcsolatos dokumentumokat az illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóság összesíti, majd az Iratkezelési Szabályzatban rögzítettek szerint tárolja.

140. A tervezett gyakorlatok minimális mennyiségét, valamint a szervezésért felelősök körét a 7. függelék tartalmazza.

141. A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek objektumaiban a gyakorlatokat a vonatkozó utasítás, vagy ennek hiányában az illetékes szervek eseti megállapodása alapján kell szervezni.

VI/C. Tűzoltó gyakorlatok végrehajtása

142. A vezetési gyakorlat

Célja a gépjárművezetők vezetési készségének növelése, valamint az, hogy jártasságot szerezzenek a tűzoltó gépjárművek és speciális szerek kezelésében.

Előkészítése, szervezése:

- a) a gépjárművezetők részére a területileg illetékes katasztrófavédelmi igazgató által meghatározott óraszámban vezetési gyakorlatot kell tartani, melyet a vezetett kilométer nyilvántartása alapján a szolgálatparancsnok szervez;
- b) a gyakorlat összeköthető helyismereti gyakorlattal és tűzcsapellenőrzéssel, vagy egyéb feladatellátással is;
- c) a vezetési gyakorlatok dokumentálását – a menetlevelek alapján – a tűzoltóparancsnok negyedévente ellenőrzi.
- d) a gyakorlás során megtett távolságot regisztrációs kartenon folyamatosan, naprakészen kell nyilvántartani.

143. A szerelési gyakorlat

Célja a tűzoltás és műszaki mentés során alkalmazandó rendszeresített tűzoltó felszerelések, eszközök használatának, a végrehajtás fogásainak készség szintű elsajátítása.

Előkészítése, szervezése:

- a) az állomány részére minden szolgálati napon, naponta legalább 1 óra szerelési gyakorlatot kell tartani;
- b) a gyakorlatok szervezése és irányítása a továbbképzési tematikában foglaltak szerint a szolgálatparancsnok feladata;
- c) amennyiben a raj a szolgálati napján egy órát meghaladó tűzoltási, műszaki mentési tevékenységet végzett, továbbá szerelési gyakorlatnál magasabb szintű gyakorlaton vett részt, a szerelési gyakorlat végrehajtása alól az egység parancsnoka felmentést adhat. Ezt az oktatási naplóba be kell jegyezni;
- d) a gyakorlatot a hatályos BM OKF Szerelési Szabályzat rendelkezései szerint kell végrehajtani;

- e) a gyakorlat végrehajtása általában a laktanya udvarán vagy a gyakorlópályán történik. Amennyiben itt nem áll rendelkezésre a szerelési gyakorlat végrehajtásához szükséges felszerelés, eszköz (pl. tűzcsap, kút) a gyakorlatot a megfelelő feltételekkel rendelkező létesítményben, illetve helyszínen kell megtartani;
- f) a műszaki mentések (pl. villamos emelése) elemeinek begyakorlása, valamint a füstkamra gyakorlat, szerelési gyakorlatnak minősül;
- g) a szerelési gyakorlatot az oktatási naplóban kell dokumentálni;
- h) a szolgálatparancsnok (rajparancsnok, szerparancsnok) gyakorlatvezetői tevékenységét, az állomány szerelési készségét, a hivatásos tűzoltóságnál a parancsnok, az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságnál a parancsnok-helyettes, illetve a parancsnok rendszeresen ellenőrzi.

144. A tűzoltótechnika kezelői gyakorlat

Célja a kezelői képesítéssel rendelkező személyi állomány részére a rendszeresített kisgépek (hidraulikus mentőkészlet, motoros láncfűrész, motoros gyorsdaraboló, mobil szivattyúk, stb.) eszközök, felszerelések (Force balta, emelők, emelőpárnák, stb.) gépjárműfecskendők és különleges szerek kezelésének, működtetésének, használatának gyakoroltatása, lehetőség szerint a rá jellemző alkalmazási, működtetési környezet imitálásával.

Előkészítése, szervezése:

- a) a tűzoltótechnika kezelői gyakorlat gyakoriságát, dokumentálását tekintve a szerelési gyakorlattal egyenértékű, a kisgépek és különleges szerek megszerelésére biztosított időkeret terhére tervezendő, a tűzoltó-technika kezelői gyakorlatot az oktatási naplóban kell dokumentálni;
- b) a gyakorlatot a szolgálatparancsnok szervezi, lebonyolításába az adott technika, eszköz kezelésében jártas személy bevonható;
- c) a foglalkozásokat minden esetben megelőzi – a jellemző műszaki paraméterek ismertetése mellett, – a munkavédelmi előírások ismertetése is, melyet az oktatási naplóban dokumentálni kell;
- d) a szivattyúkezelői gyakorlatokat úgy kell szervezni, hogy azok az év fagymentes időszakára essenek. Gyakoriságukat a szolgálatparancsnok az igények függvényében határozza meg. A gyakorlatok hatékonyságának javítása érdekében a szivattyúkezelési gyakorlatokat össze lehet vonni a szerelési gyakorlattal, ahol a sugarakat működtetni kell;
- e) a tűzoltótechnika kezelői gyakorlatokat a tűzoltóparancsnok rendszeresen ellenőrzi.

145. A helyismereti gyakorlat

Célja, hogy az állomány ismerje meg – a tűzoltóság működési területén található létesítmények, küszöbérték alatti üzemek, veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek vonatkozásában – mindazon lényeges körülményt, amely a megelőző és mentő-tűzvédelemmel, továbbá a súlyos káresemények elhárítási tervben és a belső védelmi tervben meghatározott feladatokkal kapcsolatba hozható.

Előkészítése, szervezése:

- a) helyismereti gyakorlatot a hivatásos tűzoltóságoknak szolgálati csoportonként legalább havonta egy esetben a szerelési foglalkozásokkal megegyező időtartamban, kell tartani. A gyakorlatot a szolgálatparancsnok szervezi;

- b) a helyismereti gyakorlatot szervező szolgálatparancsnoknak rendelkeznie kell olyan helyismerettel, amely az adott létesítményben bekövetkezett tüzeset és műszaki mentés felszámolásához szükséges vezetés, végrehajtás gyakoroltatását lehetővé teszi, vagy helyi szakember közreműködését kéri. A szolgálatparancsnok a gyakorlat végrehajtása előtt megismeri az adott létesítmény megelőző tűzvédelmi helyzetét (létesítési, használatbavételi eljárás, eltérítési engedély, tűzvizsgálati eljárás, korábbi bírságok kiszabása, annak okai, stb.), amelyhez az illetékes kirendeltség hatósági osztálya nyújt segítséget;
- c) a helyismereti gyakorlatok lebonyolításába a helyi szakembereket, és/vagy a megelőző tűzvédelem képviselőit be kell vonni. Ahol létesítményi, vagy önkormányzati tűzoltóság is működik, ott az állomány részvételének lehetőséget biztosítani kell;
- d) a létesítményre vonatkozó, vagy vonatkoztatható tűzvédelemhez kapcsolódó terveket, munka- és környezetvédelmi előírásokat a gyakorlat során az állománnyal a szükséges mértékig ismertetni kell;
- e) a helyismereti gyakorlat dokumentálására az oktatási napló szolgál;
- f) a foglalkozásokat a tűzoltó parancsnok rendszeresen ellenőrzi, – igény esetén – a szervező tevékenységet segíti;
- g) amennyiben a gyakorlat alkalmával a résztvevők tűzvédelmi szabálytalanságot észlelnek, azt a gyakorlat vezetője a szolgálati út betartásával írásban jelenti az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség vezetőjének.

A helyismereti gyakorlatnak ki kell terjednie minden olyan körülményre, amely a tűzoltóság tevékenységét, beavatkozását befolyásolhatja, különös tekintettel:

- a) a létesítmény megközelítésére;
- b) az épületek, építmények elhelyezkedésére, behatolási és mentési lehetőségeire;
- c) a külső-belső közlekedési, mentési, felvonulási útvonalakra, területekre;
- d) a közművek elzárási, kiszakaszolási lehetőségeire;
- e) a beépített oltóberendezéseire, azok üzembe helyezési és elzárási módjára;
- f) a létesítményben folyó tevékenysége;
- g) a tűzveszélyességi, kockázati osztályba sorolásra;
- h) a tárolt, feldolgozott, vagy előállított anyagokra;
- i) a lehetséges beavatkozási módzatokra;
- j) az oltóanyag utánpótlás lehetőségeire, valamint
- k) minden olyan lényeges körülményre, amit a gyakorlat szervezője, vagy a lebonyolításban résztvevő szakember fontosnak tart.

Helyismereti gyakorlatot kell tartani:

- a) szükség esetén a szituációs begyakorló gyakorlat előtt;
- b) az ellenőrző gyakorlat végrehajtása után szükség szerint;
- c) a tűzoltási gyakorlatot megelőzően a beosztott állomány részére.

146. A szituációs begyakorló gyakorlat

Célja az állomány taktikai bevetettségének szinten tartása, fejlesztése az országos, vagy nemzetközi tapasztalatok adaptálása – a helyi sajátosságok figyelembevételével – a tűzoltási és a műszaki mentési tevékenység tekintetében, hogy az állomány az adott létesítményben a leghatékonyabb szerelési feladatokat begyakorolja.

Előkészítése, szervezése:

- a) a szituációs begyakorló gyakorlatot a szolgálatparancsnok szervezi és tartja, a helyi erők és eszközök bevonásával;

- b) a szituációs begyakorló gyakorlatot negyedévente valamennyi szolgálati csoport számára legalább egy alkalommal meg kell tartani lehetőség szerint különböző helyszíneken, azonos helyszín esetén különböző feltételezés szerint;
- c) az önkormányzati tűzoltóság részére – amennyiben nem szolgálati csoportokra tagozódnak – lehetővé kell tenni, hogy félévenként minden tűzoltó részt vegyen szituációs begyakorló gyakorlaton;
- d) a szituációs begyakorló gyakorlat váltakozva tűzoltási és műszaki mentési jellegű legyen, amennyiben a gyakorlat helyszínén egy adott létesítmény szolgál, ott a gyakorlat végrehajtása előtt, vagy korábban, helyismereti gyakorlatot kell tartani, a légzőkészülék álarcát hord-helyzetben kell tartani;
- e) a szituációs begyakorló gyakorlaton a végrehajtói állomány az egyéni védőfelszereléseket köteles viselni;
- f) a gyakorlat helyszínén a veszélyzónák érzékeltetésére szemléltető eszközöket kell alkalmazni;
- g) a szituációs begyakorló gyakorlatot gyakorlatterven kell tervezni, a taktikai rajzon ábrázolni kell a szerelési feladatot, melyet a gyakorlaton tapasztaltak alapján módosítani lehet. A gyakorlatot HTP parancsnok hagyja jóvá, a gyakorlat végrehajtását az oktatási naplóban kell dokumentálni.

A gyakorlatok ellenőrzése:

- a) a gyakorlatokat – azok végrehajtását követően – a parancsnok értékeli, majd tapasztalatait rögzíti a terveken. Figyelemmel kell lenni a taktika értékelése során az alternatív megoldási lehetőségek ismertetésére, ezáltal is emelve a későbbi beavatkozások színvonalát;
- b) a gyakorlatok végrehajtását a tűzoltóparancsnok minden alkalommal ellenőrzi;
- c) a szituációs begyakorló gyakorlatok végrehajtását tűzoltóságokként évente legalább egy alkalommal a kirendeltség-vezető, vagy az általa kijelölt személy ellenőrzi.

147. Az ellenőrző gyakorlat

Célja a szerelési, helyismereti, szituációs begyakorló gyakorlatokon elsajátított ismeretek ellenőrzése, a tűzoltás, műszaki mentés vezetésének, a tűzoltásnál szervezhető beosztási feladatok gyakorlása, az ezzel kapcsolatos ismeretek ellenőrzése. Az ellenőrző gyakorlat alkalmas a tűzoltóságok tűzoltásba, műszaki mentésbe bevonható személyi állománya elméleti, gyakorlati ismereteinek, a felszerelések üzembiztonságának megítélésére, a TMMT-ben, valamint a szabályzatokban meghatározott feladatok ismeretének felmérésére.

Az ellenőrző gyakorlatok fajtái:

- a) megyei ellenőrző gyakorlat;
- b) helyi szintű ellenőrző gyakorlat.

Előkészítése, szervezése:

- a) a megyei ellenőrző gyakorlat vezetője és szervezője a megyei tűzoltósági főfelügyelő, a gyakorlat ellenőrző előjárója a megyei katasztrófavédelmi igazgató, vagy az általa megbízott személy. A gyakorlat tűzoltás vezetője a működési terület szerinti KMSZ, akadályoztatása esetén a főfelügyelő által megbízott tűzoltás vezetésére jogosult személy;
- b) a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság évente legalább három ellenőrző gyakorlatot szervez és tart. Az ellenőrző gyakorlatok eltérő szolgálati napra esznek, a riasztási fokozatuk legalább III-as legyen;

- c) abban az esetben, ha az ellenőrző gyakorlat a veszélyes anyagok jelenlétében történő beavatkozások gyakoroltatására is irányul, a területileg illetékes KML állományát minden esetben be kell vonni a gyakorlat szervezésébe és végrehajtásába;
- d) a helyi szintű ellenőrző gyakorlat vezetője, szervezője a hivatásos tűzoltóságon a parancsnok vagy helyettese, aki köteles félévenként valamennyi szolgálati csoport részére megtartani, amelyek közül az egyiknek nappalinak, a másiknak éjszakainak kell lennie;
- e) az ellenőrző gyakorlatok időpontját és helyszínét a gyakorlat végrehajtására kijelölt állomány előzetesen nem ismerheti;
- f) az ellenőrző gyakorlatra történő riasztás a tűzjelzést követően „GYAKORLATRA RIASZTÁS” közléssel történik;
- g) a rajok a vonuláskor a megkülönböztető jelzést nem használhatják;
- h) az ellenőrző gyakorlatot meg kell ismételni, ha a gyakorlat „nem megfelelt” értékelést kapott;
- i) a hivatásos tűzoltóság által szervezett ellenőrző gyakorlatokra a segítséget nyújtó erőket be kell tervezni, de a riasztásukat elméletben is végre lehet hajtani;
- j) a gyakorlaton a gyakorlatvezető által meghatározott oltóanyagokat kell használni, amelynek során figyelembe kell venni a létesítmény sajátosságait és a környezet jellemző paramétereit;
- k) a gyakorlat helyszínén a veszélyzónák érzékeltetésére szemléltető eszközöket kell alkalmazni;
- l) a gyakorlat végrehajtása alatt, ha sugarak vannak bevetve, akkor 0 °C külső hőmérséklet felett a táplálás helyétől az első osztóig nyomás alá kell helyezni a tömlőket;
- m) az ellenőrző gyakorlatot gyakorlattervben és taktikai rajzon kell dokumentálni. A gyakorlat előkészítése során helyszínrajzot kell készíteni, melyen a tűz feltételezett helyét és terjedésének irányát kell megjeleníteni. A gyakorlat végrehajtása után az alkalmazott taktika alapján kell megrajzolni a taktikai helyszínrajzot;
- n) a gyakorlat során a szituációnak megfelelően a légzőkészülék használata kötelező;
- o) a gyakorlaton a végrehajtói állomány az egyéni védőfelszereléseket köteles viselni.

Gyakorlatok ellenőrzése:

- a) a HTP parancsnok által szervezett ellenőrző gyakorlatok ellenőrző előjárója a kirendeltség tűzoltási felügyelője, valamint egyéb intézkedésben meghatározott esetekben a katasztrófavédelmi műveleti szolgálat (a továbbiakban: KMSZ). Az ellenőrzést a gyakorlat terven, valamint a gyakorlat ellenőrző íven kell dokumentálni;
- b) a BM OKF által elrendelt ellenőrző gyakorlat riasztási fokozatát a gyakorlatvezető esetenként határozza meg, a gyakorlat jelzése a tűzjelzéssel azonosan, élesben is történhet, a rajok – az ellenőrző előjáró utasítására – a vonuláskor a megkülönböztető jelzést használják.

148. A tűzoltási gyakorlat

Célja a választott anyag égésének körülményeihez (erős füst, nagy hőterhelés, stb.) szoktatni az állományt és gyakoroltatni a legcélszerűbb oltási eljárás, eszköz, oltóanyag alkalmazását.

Előkészítése, szervezése:

- a) a területi és a helyi szervek szükség szerint szervezhetnek tűzoltási gyakorlatot;

- b) a tűzoltási gyakorlat végrehajtása előtt az állománnyal a taktikai elveket, a szakszerű beavatkozás, magatartás szabályait ismertetni kell;
- c) a gyakorlat a szükség szerinti erők, eszközök alkalmazásával, a kijelölt tűzoltásvezető irányításával történik, a tűzoltó gyakorlótéren, vagy erre kijelölt más helyen, a biztonsági és a környezetvédelmi előírások megtartásával;
- d) a gyakorlattervet a környezetvédelmi hatósággal egyeztetni, illetve engedélyeztetni szükséges a hatályos környezetvédelmi jogszabályok alapján;
- e) a gyakorlat során a szituációnak megfelelően a légzőkészüléket használni kell;
- f) a gyakorlaton a végrehajtói állománynak az egyéni védőfelszereléseket viselni kell;
- g) a tűzoltási gyakorlatot gyakorlattervben és taktikai rajzon kell dokumentálni.

Gyakorlat ellenőrzése:

- a) a gyakorlatot a megyei katasztrófavédelmi igazgató vagy az általa megbízott személy ellenőrizheti;
- b) az ellenőrzés során ellenőrizni kell, hogy az állomány kellően ismeri-e a védett területeken raktározott, feldolgozott, gyártott éghető anyagok oltásával kapcsolatos (taktikai, magatartási, stb.) szabályokat, az éghető anyagok viselkedését, veszélyeit, jellemzőit, az alkalmazható oltási eljárásokat.

VI/D. A polgári védelmi gyakorlatok

149. A gyakorlatok típusa:

- a) Marathon Terra kommunikációs gyakorlat;
- b) Külső védelmi terv gyakorlat;
- c) Önkéntes mentőszervezetek gyakorlatai;
- d) Polgári védelmi szervezetek gyakorlatai.

150. A gyakorlatok résztvevői:

- a) Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság Nemzeti Veszélyhelyzetkezelési Központ Általános Munkacsoport;
- b) védekezési munkacsoportok;
- c) a fővárosi, megyei védelmi bizottságok operatív munkaszervei;
- d) a helyi védelmi bizottságok operatív munkaszervei;
- e) BM OKF Operatív Törzs;
- f) Országos Helyszíni Irányító Törzs;
- g) a fővárosi és megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok operatív törzsei;
- h) a helyi katasztrófavédelmi operatív törzsek, továbbá
- i) a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, valamint védekezésben érintett együttműködő szervek állománya.

151. A katasztrófák elleni védekezésre való sikeres felkészülés érdekében a gyakorlatokat éves szinten kell megtervezni.

152. A gyakorlatokra Felkészítési, Levezetési és Értékelési Tervet (a továbbiakban: FLET) kell készíteni.

153. A tervezés, szervezés, előkészítés és végrehajtás szintje:

- a) központi – a BM OKF Országos Polgári Védelmi Főfelügyelőség által készített, a BM OKF főigazgatója által jóváhagyott FLET alapján;
- b) területi – a polgári védelmi főfelügyelő által készített levezetési terv alapján, a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgató rendeli el;
- c) a gyakorlatok végrehajtásának tervezése az éves munka és költségvetési terv figyelembevételével történik;
- d) helyi – a katasztrófavédelmi kirendeltség által készített levezetési terv alapján az megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgató rendeli el.

154. A gyakorlatra felkészítő foglalkozás:

A gyakorlatra történő felkészülés keretében a résztvevőkkel ismertetésre kerül a gyakorlat:

- a) célja, tartalma;
- b) időpontja, helye;
- c) típusa, módszere;
- d) vezetője és a résztvevők köre;
- e) feltételezett helyzete;
- f) főbb mozzanatai és időbeosztása;
- g) logisztikai biztosításának rendje;
- h) résztvevő állományának feladata.

155. A gyakorlatok okmányai:

- a) A FLET

Részletesen tartalmazza a gyakorlat célját, terjedelmét, tárgyát, időpontját, a gyakorlat résztvevőit, a forgatókönyvet, a teljesítendő feladatokat, a gyakorlat irányítását és értékelését. A feladatok ellátását egymástól elkülönítve kell megtervezni és végrehajtani.

- b) Műveleti napló

A gyakorlat során annak vezetője által hozott intézkedések a Műveleti Naplóban kerülnek rögzítésre. A Műveleti Naplót úgy kell vezetni, hogy abból egyértelműen azonosítható legyen a kiadott intézkedés vagy keletkezett információ ideje, címzettje, tartalma. A Műveleti Napló biztosítja a gyakorlat, eseménysor későbbi rekonstrukcióját.

- c) Forgatókönyv

A forgatókönyv részletesen tartalmazza a gyakorlat tervezett végrehajtását. A forgatókönyv fő része a táblázat, amely az időtagok megadásával a gyakorlat kezdetét, tervezett befejezését és a gyakorlat legfontosabb eseményeit tartalmazza.

- d) Kommunikációs lista

Összefoglalja a gyakorlat során alkalmazandó kapcsolattartási pontokat és a használandó fő- és tartalék kommunikációs eszközöket.

156. A külső védelmi terv gyakorlat:

- a) a külső védelmi terv gyakorlat fő célja a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem által veszélyeztetett település lakosságának megóvása az üzemben bekövetkező események káros hatásaitól;
- b) a külső védelmi terv célja olyan intézkedések bevezetése, amellyel a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, küszöbérték alatti üzem környezetében élő lakosság életének, testi épségének megóvása, szükség szerinti mentése, valamint az anyagi javakban, a környezetben bekövetkező károk enyhítése a cél;

- c) a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság – a veszélyeztetett település polgármesterével együttműködve – a külső védelmi tervben foglaltak megvalósíthatóságát rendszeresen ellenőrzi. Ennek érdekében évente folytat le olyan gyakorlatot, ahol a tervben megjelölt szervezetek valamely részét (részleges gyakorlat), valamint háromévente olyan gyakorlatot, ahol a tervben megjelölt szervezetek egészét gyakoroltatja (komplex gyakorlat);
- d) a külső védelmi tervre vonatkozó gyakorlattervet és a gyakorlat tematikáját a területileg illetékes megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság készíti el, melyet a veszélyeztetett település polgármesterének egyetértését követően a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgató hagy jóvá;
- e) a komplex külső védelmi terv gyakorlatok esetében a külső védelmi tervekben megjelölt tűzoltóságok, valamint polgári védelmi szervezetek a tervben meghatározott feladataikat gyakorolják;
- f) komplex külső védelmi terv gyakorlat során a veszélyeztetett terület környezetében élő lakosság tájékoztatását is le kell próbálni, az arra készenlétben tartott eszközökkel;
- g) a részleges és a komplex külső védelmi terv gyakorlatot a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgató, vagy az általa kijelölt személy értékeli és minősíti;
- h) a felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek által veszélyeztetett településeken kiépítésre került Monitoring Lakossági Riasztó Rendszer próbájára vonatkozó szabályokat, az erre vonatkozó BM OKF főigazgatói intézkedés szabályozza;
- i) a kiértékelésről szóló jelentést a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság igazgatója megküldi az országos polgári védelmi főfelügyelőnek;
- j) amennyiben a gyakorlat során olyan esemény merül fel, mely alapján módosítani kell a településre vonatkozó külső védelmi tervet, azt a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgató haladéktalanul kezdeményezi;
- k) a külső védelmi tervben végrehajtott módosítást a helyi szervnek jegyzőkönyvben kell rögzíteni, és a jegyzőkönyvet az igazgatóság részére egyetértés céljából haladéktalanul meg kell küldeni;
- l) a külső védelmi terv jelentős módosítása esetén a lakossági tájékoztató kiadványt is módosítani szükséges és azt jóváhagyás céljából fel kell terjeszteni az igazgatóság részére.

A külső védelmi terv gyakorlat minősítése a 8. és 9. függelékben megadott szempontok és szabályok alapján történik. A külső védelmi terv gyakorlat minősítése lehet:

- a) megfelelt;
- b) nem megfelelt.

157. Marathon Terra kommunikációs gyakorlat

- a) előre kidolgozott alaphelyzettel kapcsolatos információk megosztását követően, ennek megfelelően az eseménnyel kapcsolatos kommunikáció folyamatos fenntartását begyakorló gyakorlat;
- b) a gyakorlat fő célja a veszélyhelyzeti kommunikációs képesség fejlesztése, a működőképesség, a technikai eszközök állapotának, valamint a gyakorlaton résztvevők reagáló képességének ellenőrzése, váratlan helyzetek kezelésének vizsgálata;
- c) a kommunikációs gyakorlatok speciális fajtája a lakosság tájékoztatási gyakorlata, amely a komplex gyakorlat, vagy külső védelmi terv gyakorlat részelemeként is végrehajtásra kerülhet, tervezése és előkészítése során a lakosság előzetes tájékoztatására, felkészítésére intézkedni kell;

- d) a gyakorlatot a gyakorlat elrendelője, vagy az általa kijelölt személy értékeli a gyakorlat részleteit meghatározó dokumentumok és a FLET alapján.

158. Önkéntes mentőszervezetek gyakorlatai

Az önkéntes mentőszervezetek részére tartandó:

rendszerbeállító gyakorlat;
nemzeti minősítő gyakorlat.

- a) az önkéntes mentőszervezetek részére tartandó gyakorlatok rendszerének részletes szabályait a mindenkor hatályos BM OKF főigazgatói utasítások és intézkedések szabályozzák, melyeket ezeknek megfelelően kell végrehajtani és koordinálni a feladatokat.
- b) az önkéntes mentőszervezetek gyakorlatainak lebonyolítását országos szinten az országos polgári védelmi főfelügyelő, megyei szinten az igazgató-helyettes, helyi szinten a katasztrófavédelmi-kirendeltségvezető koordinálja.

159. Köteles polgári védelmi szervezetek gyakorlatai

Köteles polgári védelmi szervezetek részére tartandó gyakorlatokat a katasztrófavédelmi felkészítéseket követően kell tervezni és végrehajtani.

A gyakorlatok tervezése:

- a) a központi polgári védelmi szervezetek gyakorlatát az országos polgári védelmi főfelügyelő tervezi a BM OKF főigazgató jóváhagyásával;
- b) a területi rendeltetésű polgári védelmi szervezet gyakorlatát a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgató tervezi, a megyei (fővárosi) védelmi bizottság elnökének bevonásával, a polgári védelmi szervezetek éves felkészítési ütemtervében;
- c) a települési polgári védelmi szervezet gyakorlatát a katasztrófavédelmi kirendeltségvezető tervezi a polgármester bevonásával, mely gyakorlatok részét képezik a megyei (fővárosi) felkészítési ütemterveknek.

VI/E. Az iparbiztonsági szakterületi gyakorlatok

160. A BM OKF Országos Iparbiztonsági Főfelügyelőség alárendeltségébe tartozó KML-ek feladataik biztonságos végrehajtása, valamint az állomány szakmai felkészültségének szinten tartása és fejlesztése érdekében gyakorlatokat szerveznek és hajtanak végre.

161. A gyakorlatok sikeres végrehajtása érdekében a gyakorlatokról éves gyakorlattervet kell készíteni.

162. Az éves gyakorlatterv elkészítéséért a megyei/fővárosi katasztrófavédelmi igazgató (a továbbiakban: igazgató) a felelős, az egyes gyakorlatok részletes tervét az igazgató hagyja jóvá.

163. Az igazgatóságok az éves gyakorlattervet minden év december 15-ig kötelesek írásban felterjeszteni jóváhagyás céljából az országos iparbiztonsági főfelügyelőnek.

164. Az éves gyakorlatterv tartalmazza a gyakorlat helyét (létesítmény neve, címe), típusát és pontos idejét (naptári nap, óra, perc).

165. Az igazgatóságok a gyakorlatokat érintő változásokról legalább a változást megelőzően három nappal – amennyiben a változásról a gyakorlat tervezett időpontjától számított kevesebb, mint három napon belül szereznek tudomást, azonnal szóban, – majd írásban jelentést tesznek az országos iparbiztonsági főfelügyelő részére.

166. A gyakorlatok megszervezésért, lebonyolításáért, az állomány részvételéért a munka- és környezetvédelmi előírások betartásáért a szervező megyei iparbiztonsági főfelügyelő a felelős.

167. A gyakorlatok során a vezetői és a végrehajtó állománynak az elméletben elsajátított ismeretanyagot kell gyakorolnia. A gyakorlatokat úgy kell tervezni és végrehajtani, hogy azok során az állomány megfelelő ismeretet, jártasságot, valamint készséget szerezzen. A gyakorlatok tervezésénél, végrehajtásánál a korábbi KML alkalmazások tapasztalatait is hasznosítani kell.

168. A gyakorlatok célja:

- a) az alaptanfolyamon, a vezetéstechnikai tréningen, illetve a havi elméleti továbbképzésen elsajátított ismeretek begyakoroltatása, kiegészítése;
- b) a mérőműszerek ismeretének és használatának fejlesztése;
- c) a kisgépek, a mentesítő anyagok és eszközök, a védőfelszerelések, valamint a különböző járműtechnikák működtetésének, kezelésének gyakorlása;
- d) a határozott, magabiztos, magas fokon szervezett beavatkozásra való felkészítés;
- e) a veszélyes anyagok kiszabadulásával járó balesetknél, veszélyes áru szállításnál és műszaki mentéseknél előforduló rendkívüli körülmények közötti (füst, égéstermék, mérgező gőzök-gázok, hő és radioaktív sugárzás stb.) feladatellátás begyakorlása.

169. A gyakorlatok fajtái:

- a) vezetéstechnikai gyakorlat;
- b) KML technika kezelői gyakorlat;
- c) szituációs begyakorló gyakorlat (régión).

Azon gyakorlatok esetében, amelyeken tűzgyújtás, illetve veszélyes anyag környezetbe juttatás is történik, a gyakorlattervet az illetékes környezetvédelmi hatósággal egyeztetni, valamint engedélyeztetni szükséges a hatályos környezetvédelmi jogszabályok alapján.

170. A gyakorlatok végrehajtását az irányító vezető folyamatosan ellenőrzi, melynek tényét, valamint az ellenőrzés tapasztalatait dokumentálni kell.

171. A gyakorlatok – amennyiben azok üzem, létesítmény területén történnek – a létesítmény termelését, munkáját csak a szükséges mértékig és ideig akadályozhatják. A gyakorlat szervezésekor annak időpontját egyeztetni szükséges az üzem, létesítmény vezetőjével.

172. A gyakorlat rádióforgalma a tűzoltás és műszaki mentés, illetve a KML szolgálatok éles rádióforgalmát nem zavarhatja.

173. A gyakorlatvezető, vagy a gyakorlat ellenőrzője a gyakorlatot köteles leállítani, ha:

- a) a végrehajtók nem a kapott utasításnak megfelelően avatkoztak be;
- b) a végrehajtók a gyakorlat alkalmával olyan hibát követnek el, amely a valóságos esetben élet-, tűz- vagy robbanásveszélyt okozna;
- c) a gyakorlat végrehajtása közben baleset történt;

d) a résztvevő KML szolgálatot, vagy szolgálatokat káreseményhez riasztják.

174. A leállított gyakorlatot legkésőbb egy hónapon belül meg kell ismételni, amelynek tervezett időpontjáról értesíteni kell az országos iparbiztonsági főfelügyelőt.

175. A gyakorlatokat a befejezésük után a helyszínen szóban értékelni kell a beosztásoknak megfelelően. Írásban kell értékelni a gyakorlatot, ha annak tapasztalatai feladatok meghatározását igénylik. Ebben az esetben a gyakorlat írásos értékelését, megállapításait csatolni kell a gyakorlattervhez.

176. Az értékelés kiterjed:

- a) a radiológiai, biológiai, vegyi felderítésre;
- b) a helyes védőruha kiválasztására és használatára;
- c) a műszerek és felszerelések használatára;
- d) a mentesítő anyagok és mentesítő felszerelések alkalmazására;
- e) a külső és a belső hírforgalmazásra;
- f) a beosztottak magatartására, aktivitására;
- g) beavatkozáshoz kapcsolódó egyéb feladatok végrehajtására;
- h) a baleseti és munkavédelmi előírások betartására;
- i) a készítendő jelentésekre és dokumentációra.

177. A gyakorlat minősítése lehet:

- a) megfelelt;
- b) nem megfelelt.

A nem megfeleltre értékelt gyakorlatot egy hónapon belül meg kell ismételni.

178. Az elmaradt szituációs begyakorló gyakorlatokat az adott évben – ha ez nem lehetséges, a tárgy évet követő negyedévben – pótolni kell.

179. A gyakorlattal kapcsolatos dokumentumokat az illetékes igazgatóság összesíti, majd az Iratkezelési Szabályzatban rögzítettek szerint tárolja.

180. A KML vezetéstechnikai gyakorlat

Célja a gépjárművezetők vezetési készségének növelése, valamint az, hogy jártasságot szerezzenek a speciális felépítményű és súlyelosztású KML gépjárművek különböző körülmények közötti biztonságos irányításában.

- a) a gépjárművezetők részére a területileg illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgató által meghatározott óraszámban vezetési gyakorlatot kell tartani, melyet a vezetett kilométer nyilvántartása alapján a KML parancsnok szervez;
- b) a vezetési gyakorlatok dokumentálását – a menetlevelek alapján – az iparbiztonsági főfelügyelő ellenőrzi.

181. A KML technika kezelői gyakorlat

Célja a KML szolgálat személyi állománya részére a KML gépjárművön rendszeresített eszközök, felszerelések, védőfelszerelések, számítógépes és informatikai rendszerek, mérőműszerek, egyéb kisgépek (csörlő, áramfejlesztő) működtetésének, használatának gyakoroltatása, lehetőség szerint a rá jellemző alkalmazási, működtetési környezet imitálásával.

A gyakorlat előkészítése, szervezése:

- a KML technika kezelői gyakorlatokat a KML parancsnok havi rendszerességgel szervezi;
- a gyakorlatokon az adott igazgatóság teljes KML szolgálatra beosztható állományának részt kell venni;
- a foglalkozásokat minden esetben megelőzi – a műszerekre és eszközökre jellemző műszaki paraméterek ismertetése mellett – a munkavédelmi előírások felfrissítése is, melyet az oktatási naplóban dokumentálni kell;
- a gyakorlatokat minden esetben az oktatási naplóban rögzíteni kell, a gyakorlatba bevont eszközök, célok és feladatok felsorolásával, valamint a résztvevő állomány aláírásával;
- a KML technika kezelői gyakorlatokat fővárosi/megyei iparbiztonsági főfelügyelő, vagy az igazgató által megbízott személy ellenőrzi.

182. A szituációs begyakorló gyakorlat

Célja az állomány taktikai bevetettségének szinten tartása, fejlesztése. A gyakorlat során a KML szolgálatok egy elképzelt káresemény helyszínén (berendezett gyakorlópályán vagy lezárt ipari területen, stb.) tevékenykednek, ahol a KML technika kezelői gyakorlatokon, valamint a beavatkozások során megszerzett műszer és eszközismereti, illetve veszélyes anyag ismereti tapasztalatokat tudják egymással megosztani, elmélyíteni.

A szituációs begyakorló gyakorlatot éves rendszerességgel, régióként az alábbi táblázat szerint kell megszervezni, úgy, hogy éves váltásban más-más igazgatóság felelős a szervezésért és lebonyolításért.

Régió	Régióba tartozó igazgatóságok
Észak-kelet	Borsod-Abaúj-Zemplén MKI Szabolcs-Szatmár-Bereg MKI Heves MKI
Észak-nyugat	Győr-Moson-Sopron MKI Komárom-Esztergom MKI Fejér MKI
Nyugat	Vas MKI Veszprém MKI Zala MKI
Középső	Nógrád MKI Pest MKI Főváros KI
Dél-kelet	Jász-Nagykun-Szolnok MKI Csongrád MKI Békés MKI Hajdú-Bihar MKI
Dél-nyugat	Tolna MKI Somogy MKI Baranya MKI Bács-Kiskun MKI

A gyakorlatok előkészítése, szervezése:

- a) a szituációs begyakorló gyakorlatot a szervező régiós megye KML szolgálatának parancsnoka szervezi és tartja a fővárosi/megyei iparbiztonsági főfelügyelő irányítása mellett, a régiós KML szolgálatok bevonásával;
- b) a szituációs begyakorló gyakorlatot évente valamennyi KML szolgálat számára meg kell tartani, a helyettesítés biztosítása mellett;
- c) a szituációs begyakorló gyakorlaton a végrehajtói állomány a saját szak- és védőfelszerelését és KML gépjárművét köteles használni;
- d) a gyakorlat helyszínén a veszélyzónák érzékeltetésére szemléltető eszközöket kell alkalmazni;
- e) a szituációs begyakorló gyakorlatot gyakorlattervben és taktikai rajzon kell tervezni, melyet a szervező parancsnok hagy jóvá, a gyakorlat végrehajtását az oktatási naplóban kell dokumentálni;
- f) a gyakorlatokat – azok végrehajtását követően – a szervező fővárosi/megyei iparbiztonsági főfelügyelő értékeli, majd tapasztalatait rögzíti az oktatási naplóban;
- g) az értékelés során törekedni kell a KML beavatkozás értékelése során a hibák feltárására, az alternatív megoldási lehetőségek ismertetésére, ezáltal is emelve a későbbi beavatkozások színvonalát;
- h) a gyakorlatok dokumentálásáért a szervező fővárosi/megyei iparbiztonsági főfelügyelő a felelős;
- i) a szituációs begyakorló gyakorlatok végrehajtását az országos iparbiztonsági főfelügyelőség kijelölt állománya ellenőrizheti.